

עפ"ג 39654/07/15 - עבד אלעזיז אבו עראר נגד מדינת ישראל - מע"מ ומס הכנסה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
עפ"ג 39654-07-15

בפני: כב' ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד
כב' השופט יורם צלקובניק
כב' השופט יואל עדן

המערער:

עבד אלעזיז אבו עראר
על ידי ב"כ עו"ד אבי גורן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל - מע"מ ומס הכנסה
על ידי באי כוחה עו"ד שיפר וארד

פסק דין

השופט יואל עדן:

הערעור

1. המערער הורשע על פי הודאתו בכתבי אישום מתוקנים בשני תיקים, האחד בעבירות לפי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) (להלן: "הפקודה"), והשני בעבירות לפי חוק מע"מ, וגזר הדין נשוא ערעור זה ניתן בשני התיקים גם יחד.

בת.פ. 37958-11-09 (תיק מס הכנסה) הורשע המערער בעשרה אישומים - באישומים 1 - 5 הורשע יחד עם חברה שהיה בתקופה הרלבנטית מנהלה הפעיל, בחמש עבירות של אי הגשת דו"ח במועד על הכנסות החברה במועד, לפי סעיף 216(4) לפקודה, ביחס לשנות המס 2002 - 2006, ובנוסף בעבירה לפי סעיף 224א לפקודה באחריות מנהלים. באישומים 6 - 10 הורשע בחמש עבירות של אי הגשת דו"ח במועד על הכנסות לפי סעיף 216(4) לפקודה, בשל אי הגשת דוחות על הכנסותיו שלו לשנות המס 2002 - 2006.

בת.פ. 40711-01-10 (תיק מע"מ), הורשע המערער בכתב אישום מתוקן - באישום הראשון בשלוש עבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה לא נכונה בלא הסבר סביר, לפי סעיף 117(א3) ל חוק מע"מ, בכך שבמועדים שבין 5.7.02 ל- 10.2.05, הגישה החברה לרשויות מע"מ שלושה דוחות תקופתיים אשר כללו ידיעות לא נכונות בדבר היקף עסקאות לגביהן הוצאו חשבוניות מס, כך שההפרש בין סכום העסקאות המדווח לבין סכום העסקאות לגביהן הוצאו חשבוניות מס, מסתכם ב- 240,560 ₪, שהמע"מ בגין סכום זה הינו בסך 44,763 ₪.

באישום השני הורשע המערער ב- 23 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שהיה לגביו מסמך שהוצא לפי סעיף 38 לחוק

עמוד 1

מע"מ, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) ו- 117(ב)(3) לחוק מע"מ, ו- 23 עבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס לפי סעיף 117(ב)(1) וסעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ.

על פי האישום השני במועדים שבין 6.10.02 ל- 16.7.04, הוגשו ע"י המערער והחברה אשר היה הוא מנהלה הפעיל, 23 דוחות תקופתיים שכללו ניכוי מס תשומות בסך של 1.141,429 ₪, מבלי שהיו לגביהם מסמכים לצורך הניכוי, ובכך מסרו דוחות תקופתיים הכוללים ידיעה כוזבת, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

במסגרת ת.פ. 40711-01-10 (תיק המע"מ), הגיעו הצדדים להסדר לפיו המאשימה תבקש להטיל על הנאשם מאסר למשך 14 חודשים, וההגנה תטען טיעון חופשי, ובנוסף יוטלו מאסר מותנה וקנס לפי שיקול דעת בית המשפט, וכן ישלמו הנאשמים (המערער והחברה) סכום של 200,000 ₪ כניסיון חלקי להסרת המחדל נשוא כתב האישום.

2. כאמור, מדובר בשני כתבי אישום נפרדים, ואולם, לאור כך שהעבירות בוצעו באותן שנות מס, והתיקים נשמעו בפני אותו מותב, ניתן גזר דין אחד ביחס לשני התיקים גם יחד, בבית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת שרה חביב), ובמסגרתו הוטל על המערער עונש הכולל מאסר בפועל למשך 15 חודשים, מאסרים מותנים וקנס בסך 55,000 ₪.

הערעור הינו על רכיב המאסר בפועל, והמערער עותר להפחתתו, כך שיעמוד על 6 חודשים אשר ירוצו בעבודות שירות.

טענות המערער

3. לטענת המערער החברה קרסה, וגררה עימה גם את בעל המניות, המערער שכר שירותי רואה חשבון שערך את הדוחות ושחזר ככל שיכול היה את הנהלת החשבונות של החברה, אך פקיד השומה סירב לקבל את הדוחות, והיה על בית המשפט קמא לתת משקל לעובדה שבסופו של יום דוחות מס ההכנסה נערכו והוגשו, המערער חפץ מאוד לתקן את דרכיו ולא ניתן לכך משקל נאות.

ביחס לתיק המע"מ, נטען כי מדובר בממצאי ביקורת חשבונות שהסתיימו בשנת 2005, ומדובר בשיהוי של כחמש שנים בהגשת כתב האישום, ולא היה מקום להטיל עונש ברף העליון הנטען של מתחם הענישה.

נטען כי לאור חלוף הזמן היה מקום להקל עם המערער אשר נגרם לו עינוי דין, בעבירות דומות נפסקו עונשים של שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, פני המערער לשיקום, ולא ניתן משקל לעובדה שהוא מפרנס את ילדיו אשר רובם קטינים, בנות הזוג שלו אינן מצויות במעגל העבודה, והוא מטפל בבתו שנפצעה בתאונת דרכים.

עוד נטען כי המערער שילם כ- 170,000 ₪ במסגרת הסרת המחדלים.

טענות המשיבה

4. ביחס לתיק המע"מ נטען כי המערער אף לא הסיר את המחדל החלקי אשר התחייב לו במסגרת ההסדר בתיק זה, ולמרות זאת המאשימה עמדה על ההסדר.

ביחס לתיק מס ההכנסה נטען כי המערער אינו משלם להסרת המחדל כי הוא חושש לעשות זאת מבלי לקבל הטבה.

נטען כי בית המשפט קמא נתן משקל רב לחלוף הזמן, הן במסגרת גזירת המתחם והן במסגרת הענישה. בעניין זה נטען כי חלוף הזמן מחד יכול להביא להקלה בעונש, אך מנגד אי הסרת המחדל לאורך תקופה ארוכה מהווה שיקול לחומרה.

נטען כי תיק המע"מ הינו המשמעותי יותר, הואיל ומדובר בעשרות עבירות אשר בוצעו במשך כשנתיים וחצי, והן כוללות כוונה להתחמק מתשלום מס ובוצעו בנסיבות מחמירות, וסך המחדל הכספי שנגרם לקופת המדינה ונותר לפירעון נכון לעת זו, עומד על סך 1,067,000 ₪, בערכי קרן.

נטען כי למערער עבר פלילי בעבירות מע"מ.

דין והכרעה

5. דין הערעור להידחות. בענישה אשר הוטלה על המערער יש כדי הקלה וביטוי למלוא השיקולים לקולא בשל נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער, וודאי שלא ניתן לומר כי הענישה חורגת לחומרה מהענישה הראויה בהיקף זה של עבירות, משכן, וגובה הסכומים אשר בביצוען נגזלו מהקופה הציבורית.

חומרת עבירות המס, פגיעתן בחברה ובקופה הציבורית, והצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בגין באו לידי ביטוי בשורת פסקי דין בהם נקבע כי יש להתייחס לעבירות אלה בחומרה יתרה, והמגמה המסתמנת היא של החמרה והכבדת יד על העבריינים השולחים ידם בקופה הציבורית, פוגעים בעיקרון השוויון, והינם, למעשה, ככל גנב.

ר' ע"פ 3151/13 חליל עבדאללה נ' מ"י (24.4.2014), רע"פ 1717/14 יאיר לזרוביץ נ' מ"י (30.3.2014), ע"פ 5783/13 ניסים גלם ואח' נ' מ"י (11.9.2014), ורע"פ 3137/04 חג'י נ' מ"י (18.4.2004).

ברע"פ 1514/08 שאול שנהב נ' מ"י (21.7.2008) מדובר היה בעבירות על פקודת המכס, סימני מסחר, חוק מס קניה וחוק מע"מ, אך הדברים שנפסקו כמפורט להלן רלבנטיים וישימים לענייננו:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה הרבה של העבירות הכלכליות ופגיעתן הקשה במשק ובערך השוויון בעמידה בנטל המס. כן נקבע, כי כאשר מדובר בעבירות כלכליות, על מדיניות

הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה. עוד נקבע, כי העונש ההולם עבירות פיסקליות הוא עונש מאסר שירוצה מאחורי סורג וברח וכי אין להסתפק בעבודות שירות".

אפנה לדברים הבאים מרע"פ 3137/04 דלעיל:

"כאשר עסקינן בעברייני מס, אשר תקוותם היא להפיק רווח כספי, חשוב להטיל לצד הקנס, גם עונש של מאסר בפועל למען יידע העבריין שאין החוטא ייצא נשכר".

ברע"פ 5064/14 **רבחי נתשה נ' מ"י** (22.7.2014), חזר בית המשפט על הגישה העקרונית ביחס לעבירות המס תוך ציטוט רע"פ 1717/14 דלעיל, בקשת רשות הערעור נדחתה, ונקבע כי העונש אשר כלל מאסר למשך 22 חודשים בגין עבירות מס רבות אשר בוצעו במהלך השנים 2007 - 2008, ונגרע מהקופה הציבורית סכום של 1.7 מיליון ₪, הינו - **"הולם, גם אם איננו קל"**.

עוד אפנה לרע"פ 6371/14 **אבו מנסי באסם נ' מ"י** (28.10.2014), בו נקבע:

"עבירות המס פוגעות בקופת המדינה ובעקרון השוויון בין נישומים. חומרתן של עבירות אלה היא מן הידועות, והרשעה בהן גוררת, על פי רוב, ענישה הכוללת רכיב של עונש מאסר לריצוי בפועל, לצד רכיב של קנס כספי..."

6. המערער ביצע שורה ארוכה של עבירות מס המשתרעות על תקופה של כ- 5 שנים, לא הגיש דוחות מס הכנסה, וגזל מהציבור במעשיו במסגרת עבירות המע"מ כספים בסך כ- 1.18 מיליון ₪. לאחר שהשיב מקצת מהכספים, נכון לעת זו פגיעתו בקופה הציבורית, אך בשל עבירות המע"מ, עומדת על סך 1,067,000 ₪, בערכי קרן.

במסגרת עבירות המע"מ ביצע המערער מרמה של ממש. העבירות בוצעו תוך הגשת דוחות במסגרתם נכלל בכזב ניכוי מס תשומות בסכום של למעלה ממיליון ₪, במטרה להתחמק מתשלום מס.

העבירות מבוצעות ע"י המערער במשך פרק זמן ארוך, שנים, באופן אשר ניתן להגדירו כשיטתי, כך שמגיש הוא 23 דוחות תקופתיים כוזבים וגזל מהקופה הציבורית סכומי עתק.

הטענות ביחס לדוחות מס ההכנסה על כי בדוחות מאופסים מדובר, בגין ההפסדים, לא רק שלא הוכחו בפני בית משפט קמא, ולא רק שאין בהם כדי הקלה של ממש בנסיבות של חברה אשר כפי שעולה מהסכומים הנקובים בכתב האישום המתוקן בתיק המע"מ, התגלגלו במסגרתה סכומי עתק, אלא שאני מוצא ממש בספקות שהועלו בעניין זה בגזר הדין של בית משפט קמא (סעיף 14 לגזר הדין), ואוסיף כי סכומי המע"מ אשר גזל המערער מהקופה הציבורית, מטילים ספק בטענה זו. מכל מקום, אינני מוצא באמור, גם אם היה בו ממש, כדי להביא להקלה בענישה המתונה אשר הוטלה על המערער.

אשר לטענות בדבר חלופת הזמן - אכן, לחלופת הזמן צריך להינתן משקל מסוים, אך אין מדובר בטענה אשר מפניה ניגפים שיקולי הענישה האחרים. זאת ועוד, אכן חלופת הזמן, לצד היותו נתון שהוא בבחינת שיקול לקולא, הרי שמשמעותו היא כי למערער היה זמן רב ביותר לתקן מעשיו ומחדליו, אך הוא לא עשה כן, למעט תשלום סכום חלקי כאמור לעיל. הענישה המתונה האמורה מגלמת גם את ההיבט לקולא לו טוען ב"כ המערער.

יש להוסיף כי למערער עבר רלוונטי בעבירות מע"מ והורשע במסגרת ת.פ. 3904/00 בית משפט השלום בבאר שבע בביצוע 29 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד.

בגזר הדין ובענישה במסגרתו הובאו ונשקלו נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער, וביטויין הוא בענישה המתונה.

7. המערער מבצע שורת עבירות מס, בסכומים גבוהים, ועבירות אלו, מקימות את הצורך בענישה מחמירה. הצורך בענישה מחמירה קשור הן בשיקול ההרתעה והן בחובה הקיימת כלפי כלל הציבור שומר החוק, אשר תוצאת המעשה העברייני של ביצוע עבירות המס פוגעת בו.

עניין לנו לא רק במשמעות החברתית והכלכלית של עבירות המס, ולא רק בנזק הישיר אשר נגרם בגין לקופה הציבורית, אלא גם בצורך בהעברת מסר ברור לאזרחים ישרי ותמימי הדרך שומרי החוק, על כי בית המשפט מגן על דרכם שלהם.

8. מכל האמור, הענישה הכוללת מאסר למשך 15 חודשים אינה מחמירה, ויש בה אף הקלת מה עם המערער.

לפיכך, דין הערעור להידחות, וכך אציע לחבריי.

יואל עדן, שופט

ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד:

אני מסכימה.

השופטת רויטל יפה-כ"ץ
ס. נשיא

השופט יורם צלקובניק:

אני מסכים.

יורם צלקובניק, שופט

אשר על כן הוחלט כאמור בחוות דעתו של כב' השופט עדן לדחות את הערעור.

ניתן היום, כ"ז כסלו תשע"ו, 09 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.

יואל עדן, שופט

יורם צלקובניק, שופט

ס. הנשיא, רויטל יפה-

כ"ץ
אב"ד